

Soạn bài: Luyện tập: đưa yếu tố biểu cảm vào bài văn nghị luận

Soạn bài: Luyện tập: đưa yếu tố biểu cảm vào bài văn nghị luận

Hướng dẫn luyện tập

1. Để sắp xếp các luận điểm trong bài văn nghị luận theo một trình tự hợp lí, cần lưu ý một số điểm sau:

- Trong bài văn nghị luận, các luận điểm và lập luận cần được trình bày theo một trình tự hợp lí, chặt chẽ để làm luận điểm sáng tỏ và lập luận tăng sức thuyết phục.
- Phải sắp xếp các ý lớn, ý nhỏ theo một trình tự nhất quán để vấn đề trình bày hiện ra rõ ràng hơn, nội dung bài văn trở nên mạch lạc và chặt chẽ.

Câu 1: Cách sắp xếp các luận điểm còn lộn xộn, chưa thật hợp lí. Đây là chỉ là sự liệt kê luận điểm, chưa phải là sự sắp xếp luận điểm. Hơn nữa, các luận điểm này chưa thể hiện rõ đâu là luận điểm chính (ý lớn), đâu là luận điểm phụ (ý nhỏ). Có thể sắp xếp các ý đã có trong bài tập lại và đưa thêm một số nội dung để lập thành một dàn bài với những nội dung lớn như sau.

* Mở bài: Nêu vấn đề cần bàn bạc : ích lợi của những chuyến tham quan, du lịch đối với học sinh

* Thân bài: Nêu những luận điểm và lập luận để khẳng định những lợi ích của tham quan, du lịch. Cụ thể :

- (1) Mở rộng tầm hiểu biết cho mỗi cá nhân
 - Hiểu cụ thể hơn, sâu hơn những điều được học trong nhà trường.
 - Hơn thế nữa, tham quan, du lịch còn giúp ta hiểu được cả những điều chưa được nói đến trong sách vở, chưa được nghe các thầy cô giáo giảng dạy trên lớp.
- (2) Bồi dưỡng về tình cảm

- Hiểu và yêu mến hơn vẻ đẹp của thiên nhiên, quê hương đất nước.
 - Hiểu và yêu hơn những vẻ đẹp của lao động sáng tạo.
 - Nhận rõ trách nhiệm của mình trong việc bảo vệ danh lam thắng cảnh của quê hương, đất nước cũng như nhiệm vụ của bản thân mình trong việc giữ gìn bản sắc văn hoá và truyền thống tốt đẹp của dân tộc.
 - (3) Là hình thức vui chơi giải trí bổ ích
 - Tham quan, du lịch là một trong những hình thức thư giãn, vui chơi giải trí đem lại nhiều niềm vui cho mọi người
 - Giảm bớt sự căng thẳng sau những ngày học tập vất vả.
 - Là điều kiện để các bạn trong lớp sống gần gũi, thông cảm và gắn bó với nhau hơn.
 - (4) Tăng cường sức khoẻ cho mọi người
- * Kết bài: Khẳng định những ích lợi to lớn của tham quan và du lịch đối với học sinh nói chung và đối với bản thân nói riêng.

Câu 2:

a. Trong đoạn văn *Đi bộ ngao du*, sau khi nêu ý chính ("*Biết bao hứng thú khác nhau ta tập hợp được nhờ cách ngao du ấy*"), Ru-xô đã vận dụng cả hai phương thức trực tiếp và gián tiếp để đưa các yếu tố biểu cảm vào bài:

- Gián tiếp: nêu các yếu tố đối lập (ngồi trong cỗ xe tốt, chạy rất êm >< đi bộ, luôn vui vẻ, khoan khoái).
- Trực tiếp biểu lộ cảm xúc qua các cụm từ: *Ta hân hoan biết bao, ta sung sướng biết bao, Một bữa cơm đạm bạc mà sao có vẻ ngon lành thế!...*

b. Luận điểm "*Những chuyến tham quan, du lịch đem đến cho ta nhiều niềm vui*" có thể gợi cho chúng ta nhiều cảm xúc:

- Muốn được hít thở bầu không khí thoáng đãng, trong lành.
- Muốn được khám phá thời giới tự nhiên, xã hội, tìm hiểu những vẻ đẹp của quê hương, đất nước, con người.
- Niềm vui được hoà nhập với thiên nhiên, xã hội.
- Khát vọng cống hiến cho Tổ quốc nhiều hơn...

b. Trong đoạn trích (SGK, tr. 109), những cảm xúc được thể hiện khá rõ qua nhiều thủ pháp, nổi bật lên trong đó là những thủ pháp miêu tả, kể chuyện được đan xen, phối hợp với một giọng văn nhẹ nhàng nhưng khá truyền cảm.

Tuy vậy, khi viết văn, mỗi người có một giọng điệu, một cách viết riêng. Bởi vậy, hoàn toàn có thể thêm vào các yếu tố biểu cảm, thậm chí thay đổi trật tự các câu văn cho phù hợp với cách cảm, cách nghĩ của mình.

Câu 3: Chứng minh rằng nhiều bài thơ em đã học như: Cảnh khuya của Hồ Chí Minh, Khi con tu hú của Tố Hữu, Quê hương của Tế Hanh... đều biểu hiện rõ tình cảm thiết tha của các nhà thơ đối với thiên nhiên đất nước.

Bài làm:

Mỗi bài thơ là mỗi một dòng tâm sự của nhà thơ, là một bức tranh thiên nhiên đẹp được cảm nhận qua cặp mắt tươi non và mỗi bức tranh là 1 nét chấm phá riêng, nhưng luôn thể hiện được tình cảm đối với thiên nhiên của tác giả, và đặc biệt hơn, đó là tình cảm đối với quê hương sâu đậm ẩn chứa trong mỗi tác phẩm, qua những hình ảnh thiên nhiên.

Tiếng suối trong như tiếng hát xa

Trăng lồng cổ thụ bóng lồng hoa.

(Cảnh khuya)

Tiếng suối, ánh trăng, bóng lồng hoa, ngập tràn trong thơ Bác là những hình ảnh thiên nhiên tươi đẹp, cảm nhận dưới con mắt của một con người lạc quan, và ẩn dưới đó là một tinh thần yêu nước: "Chưa ngủ vì lo nỗi nước nhà".

"Muốn đạp tan phòng hè ôi" - Người tù cách mạng muốn thoát khỏi cái cảnh tù túng, đi đến với tự do, muốn sống để chiến đấu vì Tổ Quốc, bởi qua ngọt ngào trong cảnh tù túng, nhưng đâu chỉ có cái cảm giác ngọt ngào muốn đạp tan phòng, trước đó là một tâm hồn cảm với thiên nhiên, yêu thiên nhiên và mượn tiếng tu hú để nói lên nỗi lòng mình - người chiến sĩ cách mạng.

Và hiện lên là chất muối nồng mặn trong từng câu của Quê Hương - Tế Hanh yêu quê, nhớ đến từng hình ảnh con người vùng biển chắt phác, tình cảm quê hương thấm dần trong lòng nhà thơ, và giờ đây ta cảm nhận được vương vấn đâu đây trong thơ Tế Hanh là chất muối mặn nồng tình người dân vùng biển.

Luôn là thiên nhiên, và luôn là tình yêu quê hương đất nước - đó là chủ đề luôn mới trong mỗi bài thơ được viết nên.

(Sưu tầm)